No. 277. LANDRENTE. JAVA EN MADOERA. Bepalingen nopens den aanslag en de inning der Landrente op Java en Madoera, uitgezonderd de Vorstenlanden en de residentie Preanger-Regentschappen.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIË.

Den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord:

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Saluut! doet te weten:

Dat Hij, uitvoering willende geven aan de verkregen Koninklijke machtiging om eene regeling vast te stellen nopens den aanslag en de inning der landrente op Java en Madoera uitgezonderd de Vorstenlanden en voorshands de Preanger-Regentschappen;

Lettende op de artikelen 20, 29, 31, 33 en 58 van het Reglement op het beleid der Regeering van Nederlandsch-Indië;

Heeft goedgevonden en verstaan:

Te bepalen:

Artikel 1.

Op Java en Madoera, met uitzondering van de Vorstenlanden en voorshands van de residentie Preanger-Regentschappen, wordt overeenkomstig de bepalingen dezer ordonnantie onder den naam landrente belasting geheven van de gronden — vischvijvers en nipahbosschen daaronder begrepen —, waarop zakelijke rechten worden uitgeoefend en die niet vallen onder de bepalingen omtrent de verponding noch onderworpen zijn aan de belastingen, geheven ingevolge de ordonnantiën van 17 Januari 1893 (Staatsblad Nº 30), 13 Maart 1901 (Staatsblad Nº 132) en 4 Juni 1901 (Staatsblad Nº 215).

Artikel 2.

Van de heffing van landrente zijn vrijgesteld:

a. nieuw-ontgonnen sawahvelden gedurende de eerste drie jaren na voltooiing van den aanleg, zoomede gedurende eenzelfde tijdvak of korter, ter beoordeeling van het Hoofd van gewestelijk bestuur, andere nieuw-ontgonnen gronden, wanneer de aanleg met bijzondere moeilijkheden of kosten gepaard is gegaan;

b. gemeentelijke weideplaatsen, gewijde gronden en begraafplaatsen, zoomede gronden, ingenomen door ten algemeenen nutte of voor den openbaren dienst strekkende gemeentelijke instellingen of werken.

Artikel 3.

Voor de heffing der landrente worden de gronden onderscheiden in twee soorten, namelijk:

1°. sawahs;

2°. droge gronden, vischvijvers en nipahbosschen.

Artikel 4.

(1) De opmeting der landrente-plichtige gronden van elke desa geschiedt perceelsgewijze, door technisch personeel, volgens daartoe vast te stellen afzonderlijke voorschriften.

(2) Onder een perceel wordt verstaan een complex gronden van een der in artikel 3 genoemde soorten, dat van de naastliggende gronden is gescheiden door terreingrenzen als in de bij alinea 1 bedoelde voorschriften aangegeven.

(3) Ingeval van uiteenloopende productiviteit der sawahs of van uiteenloopende waarde der droge gronden, vischvijvers en nipahbosschen van een perceel, wordt dit door het landrente-personeel, met inachtneming van door den Gouverneur-Generaal vast te stellen voorschriften en in overleg met hoofden en bevolking, gesplitst in deelen, bestaande uit gronden van ongeveer gelijke productiviteit of waarde.

De oppervlakte van deze perceelgedeelten wordt mede, volgens door den Gouverneur-Generaal vast te stellen voorschriften, door het landrente-personeel vastgesteld.

(4) De in de voorafgaande alinea's bedoelde perceelen en perceelgedeelten worden op de desakaarten aangegeven en voor elke desa afzonderlijk in districtsleggers geregistreerd, met vermelding van hunne oppervlakte.

Artikel 5.

(1) De in de verschillende desa's van een district voorkomende sawah-perceelen of perceelgedeelten van ongeveer gelijke productiviteit worden door het landrente-personeel, met inachtneming van door den Gouverneur-Generaal vast te stellen voorschriften en in overleg met hoofden en bevolking, vereenigd tot groepen, die in een staat worden aangeduid.

(2) Voor elke overeenkomstig alinea 1 gevormde districtsgroep stelt het Hoofd van gewestelijk bestuur een cijfer vast, aangevende de productiviteit per bouw, in pikols droge padi uitgedrukt.

Bij de vaststelling van dat cijfer wordt rekening gehouden met de uitkomsten, in normale oogstjaren verkregen op daartoe aangewezen proefvelden, en met andere beschikbare gegevens, met toepassing van eene verhooging, in de gevallen en op de wijze door den Gouverneur-Generaal vastgesteld, wegens beplantbaarheid der sawahvelden met nagewas.

(3) Onder de opbrengst aan droge padi wordt voor de toepassing dezer verordening verstaan de gewichtshoeveelheid van het product na de indroging daarvan.

Artikel 6.

(1) Van de sawahs wordt als landrente geheven een evenredig deel van de belastbare opbrengst.

(2) Onder de belastbare opbrengst der sawahs wordt verstaan de

geldswaarde van de hoeveelheid padi, die zij worden geacht op te brengen naar reden van hunne uitgestrektheid en van het productiviteitscijfer van de groep waartoe zij behooren, na aftrek van tien pikol padi per bouw, of, voor sawahs welker productiviteit minder dan twintig pikol per bouw bedraagt, van de helft van het aantal pikols, waarop de productiviteit is vastgesteld.

(3) Deze geldswaarde wordt berekend naar de gemiddelde marktwaarde der padi, zooals die door het Hoofd van gewestelijk bestuur kringsgewijze is vastgesteld met inachtneming der prijzen, welke gedurende de jaren, waarover vertrouwbare gegevens voorhanden zijn, betaald zijn in den tijd, dat de verkoop naar zijn oordeel plaats had onder normale omstandigheden, dan wel — voor streken, waar geen verkoop van padi in eenigszins beduidende mate gebruikelijk is — met inachtneming van hetgeen te dien opzichte voor naburige districten of kringen is bepaald.

Artikel 7.

(1) Behoudens het bepaalde bij alinea 3 van dit artikel, bedraagt het aan landrente te betalen gedeelte van de bij het vorig artikel omschreven belastbare opbrengst minstens a c h t en ten hoogste t w i n t i g procent.

(2) Het percentage wordt voor elke desa bepaald door den Directeur van Binnenlandsch Bestuur op voorstel van het Hoofd van gewestelijk bestuur, welk bestuurshoofd bij de opmaking van dat voorstel inzonderheid rekening houdt met den economischen toestand en — voor zooveel noodig is voor een geleidelijken overgang — met het laatstelijk van de sawahvelden aan landrente geheven bedrag.

(3) De eventueel op te leggen verhoogingen van de belasting der sawahs zullen voor elk tijdvak, waarover deze wordt vastgesteld, en voor elke desa niet meer bedragen dan vijf en twintig procent.

(4) In buitengewone gevallen is de Gouverneur-Generaal bevoegd eene verhooging toe te passen van meer dan vijf en twintig procent.

(5) De beoordeeling van den economischen toestand heeft plaats met behulp van districtsmonographieën, naar een door den Directeur van Binnenlandsch Bestuur vastgesteld model vervaardigd.

Artikel 8.

(1) De in de verschillende desa's van een district voorkomende perceelen of perceelgedeelten, omvattende droge gronden, vischvijvers en nipahbosschen van ongeveer gelijke waarde, worden door het landrente-personeel, met inachtneming van door den Gouverneur-Generaal vast te stellen voorschriften en in overleg met hoofden en bevolking, vereenigd tot klassen, die in een staat worden aangeduid.

(2) Voor elke klasse wordt het jaarlijks per bouw aan landrente te betalen bedrag districtsgewijze door den Directeur van Binnenlandsch Bestuur bepaald op voorstel van het Hoofd van gewestelijk bestuur, welk Bestuurshoofd daarbij rekening houdt met den econo-

mischen toestand en met de waardeverhouding der gronden onderling en tot de in het district aanwezige sawahvelden, zoomede, behoudens inachtneming van het verschil in karakter der beide heffingen, met de voor laatstgenoemde gronden voorgestelde belastingcijfers.

(3) De aapslag in de landrente der droge gronden, vischvijvers en nipahbosschen bedraagt niet minder dan *f* 0.25 (vijf en twintig cent) en niet meer dan *f* 20 (twintig gulden) per bouw.

Artikel 9.

(1) In de districtsleggers, bedoeld in het laatste lid van artikel 4, wordt het bedrag vermeld van de landrente, welke, overeenkomstig de krachtens het tweede lid der artikelen 7 en 8 vastgestelde percentages en belastingcijfers, voor elk in de leggers geregistreerd perceel of perceelgedeelte verschuldigd zal zijn.

(2) De bij de vorige alinea bedoelde bedragen worden door het Hoofd van gewestelijk bestuur vastgesteld.

(3) De krachtens de beide vorige alinea's vastgestelde aanslag geldt voor het jaar der vaststelling en voor elk der volgende negen jaren, behoudens wijziging, voor zooveel noodig, bij gebleken onjuistheden in de metingen en berekeningen, bij blijvende vermindering der belastbare opbrengst van sawahs, zoomede ten gevolge van het bepaalde bij artikel 13.

(4) De in de vorige alinea bedoelde termijn kan, bij gebleken noodzakelijkheid, door den Gouverneur-Generaal worden verlengd..

Artikel 10.

(1) De aanslag der perceelen en perceelgedeelten wordt op door den Gouverneur-Generaal te bepalen wijze ter kennis gebracht van de belastingschuldigen.

(2) De repartitie der belasting van elk geregistreerd perceel en perceelgedeelte, waarin meerdere personen een aandeel bezitten, geschiedt, met inachtneming van door den Gouverneur-Generaal vast te stellen voorschriften, zooveel mogelijk door de belastingschuldigen zelve, daarbij voorgelicht door eene commissie, bestaande uit tot dat doeleinde aangewezen ambtenaren, welke commissie zelf de repartitie uitvoert ingeval de belanghebbenden het onderling niet daarover eens kunnen worden.

(3) Aan de deelgerechtigden in het gemeentelijk grondbezit met niet-blijvende aandeelen wordt, wanneer in eene desa of in een gehucht met zelfstandig landrente-plichtig areaal het verlangen daartoe door minstens d r i e v i e r d e dier personen aan de bij de vorige alinea bedoelde commissie is kenbaar gemaakt, vergund het geheele bedrag van de belasting der landrente-plichtige gronden van vermelden rechtstoestand dier desa of van dat gehucht onderling te verdeelen.

Artikel 11.

(1) Van den uitslag der repartitie en van den aanslag van elk

geregistreerd perceel of perceelgedeelte, dat aan slechts één persoon toebehoort, wordt, voor elke desa afzonderlijk, aanteekening gehouden in een kohier.

(2) Deze kohieren worden vastgesteld door het Hoofd van plaatselijk bestuur.

(3) Het desahoofd verstrekt aan iederen belastingschuldige een uittreksel uit het kohier, houdende opgaaf van het door hem verschuldigd bedrag.

(4) Ingeval in eene desa naast gronden in gemeentelijk bezit met niet-blijvende aandeelen, landrente-plichtige gronden van een anderen bezits- of gebruiksvorm voorkomen, wordt voor elk dier twee categorieën van gronden een afzonderlijk kohier aangelegd.

(5) Behoudens de bevoegdheid van het Hoofd van plaatselijk bestuur om, op verzoek der bevolking, voor alle of bepaalde perceelen of perceelgedeelten eener desa tusschentijds eene nieuwe repartitie te gelasten, geldt de verdeeling der belasting voor gronden in individueel bezit en in gemeentelijk bezit met blijvende aandeelen onveranderlijk voor het jaar der vaststelling van den districtslegger en elk der volgende negen jaren, met dien verstande dat in het kohier van de landrente dier gronden rekening wordt gehouden met de voorgevallen mutatiën onder de belastingschuldigen.

(6) De repartitie van de belasting van gronden, bezeten in gemeentelijk bezit met niet-blijvende aandeelen, geldt voor niet langer dan voor den duur der verdeelingsperiode.

Artikel 12.

(1) Bij het begin van elk jaar na dat, waarin de bij het eerste lid van artikel 9 voorgeschreven districtsleggers zijn opgemaakt, worden de gronden, die, hetzij ten onrechte niet daarin zijn opgenomen, hetzij in den loop van het vorig jaar belastingplichtig zijn geworden, dan wel tot eene andere der beide in artikel 3 genoemde soorten zijn overgegaan, na voorloopige opmeting, opgenomen in een suppletoiren districtslegger.

(2) Nadat de in de vorige alinea bedoelde gronden zijn ingedeeld bij de bestaande groepen van sawahs en klassen van droge gronden, vischvijvers en nipahbosschen, waarmede zij, wat de eerstbedoelde soort gronden aangaat in productiviteit, wat de tweede betreft in waarde overeenstemmen, wordt de belasting van deze gronden berekend overeenkomstig het bepaalde bij het eerste lid van artikel 9.

(3) De suppletoire aanslagen van de in de beide vorige alinea's bedoelde gronden worden vastgesteld door het Hoofd van gewestelijk bestuur.

(4) De suppletoire aanslagen blijven voor den verderen duur van het belastingtijdvak onveranderd, tenzij gevallen of feiten zich voordoen als bedoeld in de derde alinea van artikel 9.

(5) Na repartitie, voor zooveel noodig, van den aanslag wordt met

de belasting der in alinea 1 bedoelde gronden rekening gehouden in de bij het vorige artikel voorgeschreven desakohieren.

Artikel 13.

(1) De gronden, die hebben opgehouden landrente-plichtig te zijn, dan wel tot een andere der beide in artikel 3 genoemde soorten zijn overgegaan, worden, zoo noodig na voorloopige opmeting, bij het begin van elk jaar van den districtslegger afgevoerd.

(2) Met deze wijzigingen wordt eveneens rekening gehouden in de bij artikel 11 bedoelde desakohieren.

Artikel 14.

(1) Ontheffing van volgens het desakohier verschuldigde landrente, wordt op verzoek der belanghebbenden door het Hoofd van gewestelijk bestuur verleend:

a. voor sawahs, die, uitgenomen het in het volgend jaar oogstbaar rijstgewas, gedurende het geheele jaar onbeplant zijn gebleven, tot het volle bedrag der belasting;

voor sawahs, waarop, behoudens vermelden aanplant, uitsluitend nagewas is geteeld, tot een bedrag van minstens de helft en ten hoogste drie vierde der belasting, naar gelang van de waarde en het welslagen van het nagewas;

b. bij deugdelijk geconstateerd misgewas van sawahs:

tot het geheele aan landrente verschuldigd bedrag indien, over de gezamenlijke in het betrokken perceel of perceelgedeelte gelegen gronden van den belastingschuldige berekend, de bruto-opbrengst van het hoofdgewas naar schatting gemiddeld niet meer bedraagt dan het belastingvrij gedeelte;

tot een bedrag van minstens één vierde en ten hoogste drie vierde der landrente van die gronden — naar gelang van de meerdere of mindere beteekenis der mislukking, zoomede van de beplantbaarheid met nagewas en de meerdere of mindere waarde daarvan —, wanneer die opbrengst het belastingvrij gedeelte overtreft doch naar schatting in doorslag per bouw niet meer bedraagt dan de helft van het voor de betrekkelijke sawahgroepen bepaald cijfer, aangevend de productiviteit;

c. voor een door genoemd Bestuurshoofd te bepalen tijdvak van ten hoogste drie jaren, voor reeds landrente-plichtige gronden, welke door voorzieningen van bijzonder bezwaarlijken of kostbaren aard in een beteren cultuurtoestand worden gebracht.

Artikel 15.

Bij het bestaan van andere buitengewone en gewichtige reden dan in het vorig artikel vermeld, kan, zoowel voor sawahs als voor droge gronden, geheel of ten deele ontheffing van landrente worden verleend door den Directeur van Binnenlandsch Bestuur.

Artikel 16.

(1) De desahoofden innen de landrente, houden daarvan aanteekening en storten de ontvangen bedragen ter daarvoor aangewezen plaatse.

(2) Zij genieten daarvoor acht ten honderd van de geïnde som. Dat bedrag wordt hun bij elke storting uitgekeerd.

Artikel 17.

(1) Het Hoofd van gewestelijk bestuur stelt de vereischte regelen vast ten opzichte van de inning der landrente.

(2) Vóór den 20sten December van elk jaar moet het verschuldigd bedrag zijn afbetaald.

Artikel 18.

(1) Overeenkomstig door den Gouverneur-Generaal uit te vaardigen voorschriften wordt gedurende het tijdvak van tien jaren, in artikel 9 bedoeld, en gedurende elk volgend tienjarig tijdvak het noodige gedaan ter voorbereiding van een nieuwen aanslag der landrente.

(2) In elk nieuw tienjarig tijdvak geschiedt de heffing naar dezelfde regelen, zijnde voor het eerste jaar dier tijdvakken toepasselijk wat bepaald is omtrent het jaar, waarin deze ordonnantie in werking treedt.

Artikel 19.

(1) De Gouverneur-Generaal bepaalt districtsgewijze het jaar, met den aanvang waarvan de in deze ordonnantie vervatte regeling in werking treedt.

(2) Voor de aldus aangewezen districten treedt tegelijkertijd buiten werking de ordonnantie van 3 April 1872 (Staatsblad N° 66) met de sedert daarin aangebrachte wijzigingen en aanvullingen.

Artikel 20.

(1) Deze ordonnantie is, behoudens het bepaalde bij de volgende alinea, niet van toepassing op de gronden, vallende in de omschrijving van artikel 1, welke op hoog gezag of vrijwillig met koffie zijn beplant, waarvan het product aan verplichte levering aan den Lande is onderworpen.

(2) In afwijking van het bepaalde bij de vorige alinea, zijn de daarbij bedoelde, vrijwillig met koffie beplante gronden, waarop ook andere gewassen worden geteeld, onverminderd de verplichting tot inlevering der verkregen koffie mede onderworpen aan de heffing van landrente op den voet dezer ordonnantie, wanneer zij niet voor, naar schatting, minstens de helft hunner oppervlakte in regelmatig verband met koffiegewas zijn beplant.

Artikel 21.

Deze ordonnantie kan worden aangehaald onder den titel „Landrente-ordonnantie".

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in het Staatsblad van Nederlandsch-Indië geplaatst en, voor zooveel noodig, in de Inlandsche en Chineesche talen aangeplakt worden.

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage Colleges en Ambtenaren, Officieren en Justicieren, ieder voor zooveel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te Tjipanas, den 25sten Juni 1907.

J. B. VAN HEUTSZ.

De Algemeene Secretaris,

VAN REES.

Uitgegeven den tweeden Juli 1907.

De Algemeene Secretaris,

VAN REES.